

КИТДИН ОЛН-АМТНЭ РЕСПУБЛИКИН НЭЭМДГЧ ӨӨНД

СОЦИАЛИЗМИН ТУУРМДЖТА ХААЛГЪАР

Китдин Олн-амтнэ Республик тогтсиг зарлснас нааран зуг нээмхн джил болв. Болв тууджлгч ахр болзгт Китдин Олн-амтнэ Республикин ноолдана болн диилврин ямаран туурмджта хаалгъ давсн болх!

Олн-амтнэ революц диилгън болн олн-амтнэ демократическ государств бурдэлгън Китдин олн-амтнэ сулдхврин бүкл цагин эргцд кесн героическ ноолдаг цань уга сээнар тбгсэлгън болджана. Алдр олн-амтн эврэнцъ цецн Коммунистическ партин болн терунэ вождь ур Мао Цзе-дуна гардврт империалистическ болн феодальн нойлгъна цевиг оньдинд таслдж хайв, кесг олн джилин дээнэ кунд шавиг тургар эдгэв. Китдин олн-амтн шин, кишгтэ бээдл-джиргъл делдлгъндэн куч-кблснэ героизм ода үзүлджэнэ.

Хардж хэлэгдшго агъу ик азрт—Номгън далан кбвэгъас авн Среднеазиатск Советск республиксин меджэ күртл эн

орн-нутг ээлдженэ. Китдин орн-нутгин ээлджэх газрин агъу цуг Европин (СССР угагъар) ээлджэх газрин агъугъас збвэр улү—9,9 сай квадратн километр газр ээлдженэ. Китдин орн-нутгин куунаннь тонь—600 сай гар.

Одахн күртл экономическ хоцрдж йовсн полуфеодальн Китд социализмин экономическ сүүр тосхлгъна хаалгъар промышленность болн худ-гүүлганд болв чигн, селэнэ эдлахуд болв чигн социалистическ хуврлт кегъад, агъу ик ишкдлар йовдж йовна.

Делдлгънэ бргмдж—минь эн угэр ода Китдт юн болджахиг, терунэ кбдлмшт дурта олн-амтн ю кеджэхиг йилгъджд меджд болхмн. Тер олн-амтнэ гүдждрмг күчлгънэ ашд зуг гурвн джилин—1949—1952 джилмүдт, дээнэ кблд күүчгджд хамхлгдсн эдлахуг хэрү бсхад, эврэннь экономикан болн кутьуран зура-

гъар цааранднь бргджүлх аргъ авб.

Ямаран чигн кергт хамгин зовлнэгтань—эклц гидж Китдин цецн үлгүрт келгдмн. Шин Китд тосхачрин өмн кесг олн хату-мбту бээсмн. Турун болдж, империалистрин колонизаторск политикин ашлвр—промышленн хоцрлтиг уурулх, 500 сай крестьян улсиг социалистическ хаалгъд орулдж хуврагъад, олн-амтнэ культур күчтэгъар өбдлүлхиг күцх кергтэ бээсмн. Эн тоотиг күцэхд чадмг, ламшт болн кадр тату болджасмн. Болв, Китдин итклтэ иньг—алдр Советск Союз болн социалистическ лагерин наадк орн-нутгуд терунд дбнь-нбкд болсмн.

Советск орн-нутгин ах-дүүгъин дбнь-нбкдэр түшг кедж, терунэ байн ламшлтиг олзлдж, Китдин Коммунистическ партъ—Китдин Олн-амтнэ Республик тогтснас авн социализм диилх күртл йовх го хаалгъан темдгджд авсн. Гурвн-тавн джилин эргцд социалистическ индустриализац күцэх, селэнэ эдлахуг, кустарн промышленностиг болн худ-гүүлгэг, социалистическ кедж хувра-

хиг тбгсэдж, социалистическ обществ тиим агъу ик программ делгрүлхиг олн-амтнэ өмн Китдин Коммунистическ партъ тавсмн.

Алдр күцлэс алдр күчн тбрнэ. 1953 джилин эклцар Китдин олн-амтн келн-амтнэнь экономическ тосхлтин негдгч тавн джилэ зура күцэхиг эклсмн. Тер зурагъар эрки күчн болн гарх гаругъин икнъкнъ олн-амтнэ эдлахун цуг халхсиг өбдлүлгънэ улин ул болгч—кунд промышленность бргджүлхд бггдженэ.

Урд цагт Китд, нургълджд мануфактурн янзин сулар бсдж-бргдждсн промышленностьта аграрн орн-нутг бээсмн. Ода металлургическ, маши тосхлгъна, электрическ күчн-чидлин, нефтин, нүүрснэ, химическ болн кунд индустрин талдан чигн аньгс бргн кевэр бсдж-бргджджд йовна.

Промышленностин, транспортин халхд, селэнэ эдлахуд болн худ-гүүлгәнэ халхд 7.600 объекте, тер тоод 700 гар промышленн ик-ик предприятияс тосхлгън болн ясдж-хуврүлгън негдгч тавн джилин зурагъар хэлэгдженэ. Китдин цаарандк индуст-

риальн бсдж-бргдждлтин гол улнь—Советск Союзин дбнь-тустагъар тосхгдджах 211 ик предприятие болджана. Тавн джилин сүүлэр Китд эврэ автомобильс болн трактормуд, самолетс болн паровозмуд, буудан болн нүүрснэ комбайнс, сан чинртэ, нэрн кецтэ станокс болн промышленн талдан чигн оборудованьс (зер-зев) збвэр икар кедж гаргъхмн. Эднэ тускар урд цагт зуг сандж-тоолдж болхмн билэ.

Ода Китд агъу ик тосхлтд хуврв. Орн-нутгин хама болв чигн агъу ик тосхлтин корпусмуд дуньгэцхәнэ, энгдэн яралдсн-яралдсн тосхлтс үзгднэ. Эдн заагт Аньшанд, Уханд болн Баотоуд металлургическ комбинатс, Чаньчунск автомобильн завод, Ляон балгъснд тракторн завод, бнэгтэ металлургин предприятие, ик-ик шахтс болн рудникс, нефтин промышленностин, кунд маши тосхлгъна заводмуд, күчтэ электростанцс тосхгдджана.

Зуг 1956 джилд үүлдврин зерглэнд шин 89 заводс болн фабрикс орсмн. Аньшанд тосхгдсн комбинат, республик байр-бахмдж болджана. Сул гурвн-дбрвн джилин эргцд